

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 29. prosinca 2010.

Katarina Bolonjska i duhovna oružja protiv zla

Draga braćo i sestre!

U nedavnoj sam katehezi govorio o svetoj Katarini Sienskoj. Danas vam želim predstaviti drugu, manje poznatu, sveticu, koja nosi isto ime: svetu Katarinu Bolonjsku, ženu široke naobrazbe, ali vrlo ponizne; posvećene molitvi, ali uvijek spremne služiti; velikodušne u žrtvi, ali pune radosti i prihvaćanju križa s Kristom.

Rodila se u Bologni 8. rujna 1413., kao prvo dijete Benvenute Mammolini i Giovannija de' Vigrija, bogatog i obrazovanog plemića iz Ferrare, doktora prava i javnog lektora u Padovi, gdje je obnašao diplomatsku dužnost za Niccolò II. d'Erstea, ferrarskog markiza. Informacije o Katarininom djetinjstvu i mladenaštvu su krnje i nepouzdana. Dio djetinjstva je provela u Bologni, u djedovskoj kući; tu su je odgojili roditelji, prije svega majka, žena velike vjere. Negdje u desetoj godini života preselila se s majkom u Ferraru i ušla u dvor Niccolò III. d'Estea kao počasna dvoranka Margarete, Niccolòve rođene kćeri. Markiz je pretvarao Ferraru u predivni grad, pozvavši umjetnike i književnike iz raznih zemalja. Promicao je kulturu i, premda u privatnom životu nije bio uzoran, veliku je pažnju posvećivao duhovnom dobru, moralnom vladanju i odgajanju podložnika.

Katarina u Ferrari nije osjetila negativne strane koje često sa sobom nosi život na dvoru; uživala je Margaretino prijateljstvo i postala njezina prisna prijateljica; obogatila je svoju kulturu: studira glazbu, slikanje, ples; uči pisati poeziju i literarne sastave, svirati violu; postaje stručnjak u

minijaturnoj umjetnosti i prepisivanju s originala; usavršava latinski. Jednom kada stupi u samostan okoristit će se kulturnom i umjetničkom naobrazbom stečenom u tim godinama. Uči s lakoćom, velikom ljubavlju i upornošću; pokazuje veliku mudrost, jedinstvenu skromnost, uglađenost i uljudnost u ponašanju. Jedna se osobina, ipak, kod nje potpuno jasno isticala: duh joj je neprestano bio uzdignut k nebeskim stvarima. God. 1427., sa svega 14 godina, također uslijed nekih događaja u obitelji, Katarina je odlučila napustiti dvor i pridružiti se skupini mladih žena iz plemićkih obitelji koje su zajedno živjele, posvećujući se Bogu. Majka, velika vjernica, pristala je na to, premda je s Katarinom imala druge planove.

Ne poznajemo Katarinin duhovni put prije te odluke. Govoreći u trećem licu, ona kaže da je ušla u Božju službu "prosvijetljena Božjom milošću [...] s ispravnom savješću i velikim žarom", revno se i danonoćno posvećujući svetoj molitvi, trudeći se steći sve kreposti koje je vidjela u drugima, "ne zbog zavisti, već da bi se više svidjela Bogu u kojeg je stavila svu svoju ljubav" (Sedam duhovnih oružja, VII, 8, Bologna 1998., str. 12). Veliki su njezini duhovni napreci u tom novom razdoblju života, ali su velike i strašne i kušnje kroz koje prolazi, nutarnja trpljenja, prije svega napasti zloduha. Prolazi kroz duboku duhovnu krizu koja je dovodi do samog ruba očajja (usp. isto, VII, str. 12-29). Živi u tami duha, muči je također napast sumnje u euharistijsko otajstvo. Nakon što je mnogo prepatila, Gospodin joj donosi utjehu: u jednom joj viđenju daje jasnu spoznaju o stvarnoj euharistijskoj prisutnosti, ta je spoznaja tako blještava da ju Katarina ne uspijeva izraziti riječima (usp. isto, VIII, 2, str. 42-46). U istome razdoblju zajednicu je snašla teška kušnja: javile su se napetosti između onih koji žele nasljedovati Augustinovu duhovnost i onih koji su skloniji franjevačkoj duhovnosti.

Između 1429. i 1430. voditeljica zajednice, Lucia Mascheroni, odlučila je osnovati samostan u kojem će živjeti zajednica nadahnuta na Augustinovoju duhovnosti. Katarina je, međutim, zajedno s drugim sestrama, odlučila držati se pravila svete Klara Asiške. To je dar providnosti, jer zajednica živi u blizini crkve Svetog Duha pridruženoj samostanu manje braće koji su se priklonili Opservantskom pokretu. Katarina i drugarice mogu tako redovito sudjelovati u liturgijskim slavljinama i primati primjerenu duhovnu pomoć. Imale su također sreću slušati propovijedi svetog Bernardina Sienskog (usp. isto, VII, 62, p. 26). Katarina opisuje da se, 1429. – tri godine nakon svoga obraćenja – otišla ispovijedati kod nekog manjeg brata kojeg je cijnila, da je to bila dobra ispovijed i da je snažno molila Gospodina da joj udijeli oproštenje svih grijeha i kazni koje je njima zaslužila. Bog joj u viđenju otkriva da joj je sve oprostio. To je vrlo snažno iskustvo Božjeg milosrđa, koja će ju zauvijek obilježiti i dati joj novi polet u velikodušnom odgovaranju na beskrajnu Božju ljubav (usp. isto, IX, 2, str. 46-48).

God. 1431. ima viđenje Posljednjeg suda. Užasni prizor osuđenih nagnao ju je da umnoži molitve i pokore za spasenje grešnika. Zloduh je nastavlja opsjedati i ona se sve potpunije povjerava Gospodinu i Djevici Mariji (usp. isto, X, 3, str. 53-54). U svojim spisima Katarina nam ostavlja neke osnovne zabilješke o toj tajanstvenoj borbi, iz koje je s pomoću Božje milosti izašla kao pobjednica. Učinila je to zato da pouči susestre i one koji se namjeravaju zaputiti na put

savršenstva: želi upozoriti na napasti zloduha, koji se često skriva pod varljivim likom, da bi zatim pobudio sumnje u vjeru, nesigurnosti obzirom na poziv, čuvstvenost.

U autobiografskoj i poučnoj raspravi Sedam duhovnih oružja, Katarina, u vezi s tim, pruža vrlo mudra i duboka učenja. Govori u trećem licu kada prenosi izvanredne milosti koje joj Gospodin daje a u prvom licu kada priznaje vlastite grijeha. Iz tog njezinog spisa izbija na vidjelo čistoća njezine vjere u Boga, duboka poniznost, jednostavnost srca, misionarski žar, velika ljubav prema spasenju duša. Izdvaja sedam oružja u borbi protiv zla, protiv đavola: 1. brižno nastojati uvijek činiti dobro; 2. vjerovati da sami nećemo moći nikada učiniti nešto doista dobro; 3. uzdati se u Boga i, zbog njegove ljubavi, nikada se ne bojati borbe protiv zla, bilo u svijetu, bilo u nama samima; 4. često razmišljati o događajima i riječima iz Isusova života, nadasve o njegovoj mucu i smrti; 5. spominjati se da moramo umrijeti; 6. neprestano imati na umu rajska dobra; 7. poznavati Sveto pismo i nositi ga uvijek u srcu kako bi ono usmjeravalo sve misli i sva djela. Doista lijep program duhovnog života i danas za svakog od nas!

Premda je bila naviknuta na život na ferrarskom dvoru, Katarina je u samostanu obavljala službe pralje, krojačice, pekarice i povjerena joj je briga za životinje. Sve, pa i najniže službe, obavljala je s ljubavlju i sa spremnom poslušnošću, pružajući sestrama svijetli primjer. Ona je, naime, vidjela u neposlušnosti onu duhovnu oholost koja uništava svaku drugu krepost. Iz poslušnosti prihvaća službu učiteljice novakinja, usprkos tome što se smatrala nesposobnom za tu službu i Bog ju je nastavio nadahnjivati svojom prisutnošću i svojim darovima: bila je, naime, mudra i cijenjena učiteljica.

Poslije joj je povjerena služba vratarice. Vrlo joj je teško padalo često prekidati molitvu i odgovarati osobama koje su se pojavljivale na vratima samostana, ali ni ovaj put Gospodin nije propustio pohoditi je i biti uz nju. S njom samostan postaje sve više mjesto molitve, žrtve, šutnje, rada i radosti. Nakon smrti opatice, poglavari su se odmah sjetili Katarine, no ona ih je potaknula da se obrate mantovskim klarisama, koje su bile poučenije u konstitucijama i opsluživanju redovničkog pravila. No nekoliko godina kasnije, točnije 1456., od njezina se samostana traži da ustanovi novu ustanovu u Bologni. Katarina je više voljela umrijeti u Ferrari, ali Gospodin joj se ukazao i pozvao je da izvrši Božju volju i pođe u Bolognu vršiti službu opatice. Za novu se službu pripremala postovima, stegama i pokorama. Odlazi u Bolognu zajedno s osamnaest susestara. Kao poglavarica prednjači u molitvi i služenju; živi u dubokoj poniznosti i siromaštvu. Po završetku trogodišnje službe, na svoju veliku radost, smijenjena je, ali je nakon godinu dana ponovno preuzima službu, jer je novoizabrana opatica oslijepila. Premda boležljiva i uz ozbiljne bolesti koje su je mučile, svoju je službu vršila velikodušno i predano.

Još je godinu dana poticala susestre na evanđeoski život, na strpljivost i na ustrajnost u kušnjama, na bratsku ljubav, na jedinstvo s božanskim Zaručnikom, Isusom, da, tako, pripravi vlastiti miraz za vječne zaruke. Taj je miraz Katarina vidjela u tome što je znala dijeliti Kristova trpljenja, prihvaćajući, s vedrinom, nevolje, tjeskobe, prijezir, nerazumijevanje (usp. Sedam duhovnih

oružja, X, 20, str. 57-58). Početkom 1463. bolesti su se pogoršale; okupila je susestre po posljednji put na kapitul, na kojem je najavila svoju smrt i preporučila opsluživanje pravila. Krajem veljače obuzeli su je velike patnje koje je neće više ni napustiti, no ona je tješila susestre u bolovima, jamčeći im svoju pomoć također na nebu. Nakon što je primila posljednje sakramente, predala je ispovjedniku spis Sedam duhovnih oružja i pala u agoniju; njezino je lice postalo lijepo i sjajno; gledala je s ljubavlju sestre oko sebe i mirno izdahnuła, izgovorivši tri put Isusovo ime: bio je 9. ožujka 1463. (usp. I. BEMBO, Specchio di illuminazione. Vita di S. Caterina a Bologna, Firenze 2001., pog. III). Katarinu će proglasiti svetom papa Klement XI. 22. svibnja 1712. Grad Bologna, u kapelici samostana Corpus Domini, čuva njezino neraspadnuto tijelo.

Dragi prijatelji, sveta nas Katarina Bolonjska, svojim riječima i svojim životom, snažno poziva da pustimo da nas uvijek vodi Bog, da svakodnevno činimo njegovu volju, premda to često ne odgovara našim planovima, da se uzdamo u providnost koja nas nikada neće ostaviti same. U toj perspektivi, sveta Katarina govori s nama; unatoč tome što nas od nje dijele mnoga stoljeća ona je, ipak, vrlo suvremena i progovara našem životu. Poput nas trpi napasti nevjere, čuvstvenosti, teške, duhovne borbe. Osjeća se napuštenom od Boga, živi u tmini vjere, ali u svim tim situacijama drži uvijek Gospodina za ruku, ne pušta ga, ne napušta ga. I hodeći tako s rukom u ruci s Gospodinom, ide pravim putem i nalazi put svijetla. Tako, progovara i svakom od nas: samo hrabro, i u noći vjere, i usred mnogih sumnji koje te salijeću, ne puštaj Gospodinovu ruku, kroči s njim ukorak, vjeruj u Božju dobrotu; tako ćeš ići pravim putem! Htio bih istaknuti još jedan aspekt, njezinu poniznost: ona je osoba koja ne želi biti netko ili nešto; ne želi se pokazivati; ne želi vladati. Želi služiti, činiti Božju volju, biti u službi drugima. I upravo je zato Katarina bila uvjerljiva u autoritetu, jer se moglo vidjeti da je za nju autoritet bio upravo služiti drugima. Molimo Boga, po zagovoru naše svetice, dar ostvarivanja nauma što ga on ima s nama, s hrabrošću i velikodušnošću, da samo on bude čvrsta stijena na kojoj se gradi naš život. Hvala!

Papin pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Upućujem srdačan pozdrav svim hrvatskim hodočasniciima, a osobito mladim košarkašima iz Zagreba! Dragi prijatelji, neka svjetlo Božićnoga otajstva uvijek prosvjetljuje vaš život, a Božji blagoslov uđe u vaše obitelji. Hvaljen Isus i Marija!